

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КУКМАРА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТУЕМБАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

29 ноябрь 2021 ел

№35

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында Нигезләмәне раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законың 14 статьясындагы 1 өлешенең 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш авыл жирлеге Уставы нигезендә Туембаш авыл жирлеге Советы карап бирде:

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында күшүп бирелә торган Нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карап, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы Нигезләмәнен 5 бүлгөндөн 2022 елның 1 гыйнварыннан иртәрәк түгел, үз көченә керә.

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы Нигезләмәнен 5 бүлгөндөн 2022 елның 1 марта иннан үз көченә керә.

3. Әлеге карапны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында www.pravo.tatarstan.ru адресы буенча, махсус мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән бастырып чыгарырга, шулай ук «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Жирлек башлыгы:

И.Ф.Гарипов

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге нигезләмә Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Туембаш авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль).

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар (алга таба – контроль үткәрелә торган затлар) тарафыннан Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Туембаш авыл жирлеген төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба – Төзекләндерү кагыйдәләре), инвалидлар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән файдалану мөмкинлеген тәэмин итүгә карата таләпләрне (алга таба – мәжбүри таләпләр) үтәү тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контроль Туембаш авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба – Башкарма комитет, жирлек) тарафыннан башкарыла.

1.4. Башкарма комитетның төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затлары – *Туембаш авыл жирлеге башлыгы һәм Башкарма комитет секретаре (алга таба – контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затлар)*. Күрсәтелгән вазыйфаи затларның вазыйфаи бурычларына аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

«Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар хокуклы, бурычлы һәм җаваплылык тота.

1.5. Төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәрү, профилактик чаралар, контроль чаралар оештыру һәм үткәрү белән бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Башкарма комитет түбәндәгеләрне үз эченә алган төзекләндерү Кагыйдәләрен үтәүне контролльдә тота:

1) якын-тирә территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

2) төзекләндерү элементларын һәм объектларын карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән түбәндәгә таләпләр:

- халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, социаль хезмәт күрсәту объектларына ирекле үтеп керүенә комачауламый торган киртәләр урнаштыру буенча;

- торак булмаган биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның, биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның башка стеналарының, шулай ук төзекләндерүнең һәм жәмәгать урыннарының башка элементларының фасадларын карап тоту буенча;

- инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәkle мәгълүматны үз эченә алган маҳсус билгеләрне, язуларны карап тоту буенча;

- Татарстан Республикасының норматив хокукий актларында һәм төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибе нигезендә бирелә торган жир эшләрен башкаруга рөхсәтнамә нигезендә жир эшләрен башкару буенча;

- жир эшләрен башкару чорында биналарга һәм аларга керү юлларына ирекле үтеп керүне, шулай ук ишегалларына ирекле керү юлларын тәэмин итү, жәяүлеләрнең, шул исәптән инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең иминлеген һәм жәяүле юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү буенча;

- транспорт чараларын газонда яки транспорт чараларын урнаштыру төзекләндөрү кагыйдәләре белән чикләнгән башка яшелләндөрелгән яки рекреацион территориядә урнаштыруга юл куймау, шулай ук эксплуатацияләү, хезмәт қурсәтү яки ремонтлау вакытында, йөк ташыганда яки төзелеш мәйданнарыннан чыкканда (тент яисә каплау булмау нәтижәсендә) транспорт чаралары тарафыннан гомуми файдалану территориияләренән пычрануына юл куймау буенча да;

3) кышкы чорда жирлек территориясен жыештыру, шул исәптән кардан, боз өстенә чыккан судан, биналарның, корылмаларның тубәләрен боз сөнгеләреннән чистарту буенча чаралар үткәрүне контролльдә тоту буенча мәжбүри таләпләр;

4) жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру буенча, шул исәптән карантинга куелган, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларны локальләштерү, алар күпләп үскән урыннарны бетерү буенча мәжбүри таләпләрне дә кертеп, мәжбүри таләпләр;

5) махсус янғынга каршы режим гамәлдә булган чорда янғын куркынычсызылыгының өстәмә мәжбүри таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, үзгәртеп кору, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән кису билетлары (порубочный билет) һәм (яки) рөхсәт нигезендә агач һәм куакларны алу (снос), күчереп утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (күчереп утыртуга рөхсәт, кису билеты) төзекләндөрү кагыйдәләре белән билгеләнгән очракларда бирелергә тиеш булса);

8) каты коммуналь калдыкларны туплау буенча мәжбүри таләпләр;

9) хайваннарны йөрту буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм төзекләндөрү кагыйдәләре белән каралган башка территорияләрдә авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын көтүгә юл куймау турында мәжбүри таләпләр.

Башкарма комитет контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үз компетенцияләре чикләрендә бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләрнең үтәлешен контролльдә tota.

1.7. Элеге Нигезләмәдә төзекләндөрү элементлары дигэндә декоратив, техник, планировка, конструктив җайланмалар, яшелләндөрү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизәлеш элементлары, шул исәптән биналарның, корылмаларның, төзелмәләрнең фасадларының, кече архитектура формалары, капиталь булмаган стационар булмаган корылмалар һәм төзелмәләр, территорияне төзекләндөрүнен состав өлешләре буларак кулланыла торган мәгълүмат щитлары һәм күрсәткечләр анлашыла.

Элеге Нигезләмәдә төзекләндөрү объектлары дигэндә төзекләндөрү эшчәнлеге гамәлгә ашырыла торган төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданнарның бакчачылык, яшелчәчелек коммерцияле булмаган берләшмәләрен урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чeltәre элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, проездлар, проспектлар, тыкрыклар, разъездлар, авышлыклар, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссеалар);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннарны йөрту өчен мәйданчыклар;

6) транспорт туктап тору урыны (парковкалар) (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Киртәләү җайланмалары дигэндә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар, шул исәптән автоматик һәм декоратив киртәләр (коймалар) аңлана.

1.8. Төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда бәяләү һәм куркынычлар (риск) белән идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зияюалту) китерү куркынычларын профилактикалау

2.1. Башкарма комитет төзекләндерү өлкәсендә шул исәптән профилактик чаралар үткәру юлы белән дә контролльlek итә.

2.2. Профилактик чаралар контроль үткәрелә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намус белән үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зиян (югалту) китерүгә китерә торган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү һәм мәжбүри таләпләрне, аларны үтәү ысуулларын контроль үткәрелә торган затларга житкерү максатларында Башкарма комитет тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырганда зиян (югалту) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткәру контроль чаралар үткәрүгә карата өстенлекле булып тора.

2.4. Профилактик чаралар Россия Федерациисе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә расланган закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зиян (югалту) китерү куркынычларын профилактикалау программыны нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зиян китерү куркынычын профилактикалау программында каралмаган профилактик чаралар үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чаралар үткәргендә контроль объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зиян (югалту) китерүгә турыдан-туры куркыныч тудыруы яки мондый зиян (югалту) китерелүе ачыкланган очракта, төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи зат бу хакта кичекмәстән жирлек башлыгына, контроль чаралар үткәру турында карап кабул итү өчен, үткәрелгән профилактик визит турында хисап рәвешендә мәгълүмат жибәрә.

2.5. Башкарма комитет тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәргендәтүбәндәге профилактик чаралар уздырылырга мөмкин:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) консультация бирү.

2.6. Мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча тиешле мәгълүматларны «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация чөлтәрендә Кукмара муниципаль районнының рәсми сайтында (алга таба – районның рәсми сайты) контролльlek эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә (махсус бүлеккә керү районның рәсми сайтының төп (төп) битеннән булырга тиеш, массакүләм мәгълүмат чараларында урнаштыру юлы белән, контроль үткәрелә торган затларның дәүләт мәгълүмат системаларында шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка формаларда Башкарма комитет тарафыннан башкарыла.

Башкарма комитет районның рәсми сайтындағы контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәгэ, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындағы З өлешендә каралган мәгълүматларны урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга бурычлы.

Башкарма комитет шулай ук жирлек халкына жыелышлада һәм гражданнар конференцияләрендә контроль объектларына куелган мәжбүри таләпләр турында хәбәр итәргә хокуклы.

2.7. Контроль үткәрелә торган затларга консультация бири телефон аша, видео-конференц-элемтә аша, шәхсән кабул итү яки профилактик чаралар, контроль чаралар үткәру барышында контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнары шәхсән кабул итү жирлек башлыгы һәм (яки) контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан башкарыла. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат районның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация телдән яки язма формада түбәндәге мәсьәләләр буенча үткәрелә:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү тәртибе;

4) үтәлешләрен бәяләү Башкарма комитет тарафыннан контроль чаралар кысаларында гамәлгә ашырыла торган мәжбүри таләпләрне үз эченә алган норматив хокукий актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу.

Контроль үткәрелә торган затларга телдән консультация бирү шулай ук жыельышларда һәм гражданнар конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.8. Язма рәвештә консультация бирү контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан түбәндәге очракларда башкарыла:

- 1) контроль үткәрелә торган зат тарафыннан консультация мәсьәләләре буенча язмача жавап бирү турында язмача сорату бирлегән;
- 2) консультацияләр вакытында куелган сорауларга телдән жавап бирү мөмкин түгел;
- 3) куелган сорауларга жавап бирү естәмә мәгълүмат соратып алуны таләп итә.

Консультация биргәндә контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи заты Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Консультация бирү барышында конкрет контроль чарасын, контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затларның каарларын һәм (яки) гамәлләрен, контроль чарада катнашучыларның башка гамәлләрен бәяләгән мәгълүмат, шулай ук контроль чара кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтиҗәләрен үз эченә алган мәгълүмат бирелә алмый.

Консультация барышында контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затка билгеле булган мәгълүмат Башкарма комитет тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контроль үткәрелә торган затны бәяләү максатларында кулланыла алмый.

Контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Башкарма комитетка контроль үткәрелә торган затлардан һәм аларның вәкилләреннән биш һәм аннан күбрәк мөрәҗәгать кергән очракта, консультация бирү районның рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә авыл жирлеге башлыгы яки контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи зат күл куйган язма аңлатма урнаштыру юлы белән башкарыла.

3. Контроль чаралар һәм контроль гамәлләр башкару

3.1. Башкарма комитет тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда күрсәтелгән чаралар кысаларында түбәндәге контроль чаралар һәм контроль гамәлләр үткәрелергә мөмкин:

а) инспекция визиты (карау, сораштыру, мәжбүри таләпләр нигезендә контроль үткәрелә торган зат (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып бара торган) урында булырга тиеш булган документларны таләп итү, язма аңлатмалар алу, инструменталь тикшереп чыгу (обследование) юлы белән;

2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

3) документар тикшерү (язмача аңлатмалар алу, документлар таләп итү, экспертизалар юлы белән);

4) күчмә (урынга барып) тикшерү (карау, сораштыру, язмача аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турында мәгълүматларны, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган, мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контроль үткәрелә торган

затлар тарафыннан бирелә торган мәгълүматларны, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларындағы мәгълүматларны, «Интернет» чөлтәреннән алынган мәгълүматларны, һәркем өчен ачык булған мәгълүматларны, шулай ук фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булған хокук бозуларны теркәүнең автоматик режимында эшләүче техник чарапарын кулланып алынган мәгълүматларны жыю, анализлаудан гыйбарәт;

е) күчмә тикшереп чыгу (карау, инструменталь тикшереп чыгу (videоязма кулланып), сынау, экспертиза юлы белән).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәту һәм күчмә тикшеру – Башкарма комитет тарафыннан контроль үткәрелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлек итмичә үздырыла.

3.3. Элеге Нигезләмәнең 3.1 пунктындағы 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чарапар планнан тыш чарапар формасында үткәрелә.

Планнан тыш контроль чарапар бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин.

3.4. Контроль үткәрелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлектә үткәрелә торган контроль чарапар үздыру өчен тубәндәгеләр нигез булып тора:

1) гражданнар һәм оешмалардан, дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чарапарыннан мәрәҗәгатьләр (гаризалар) кергендә Башкарма комитетта зыян (югалту) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (югалту) китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы, шулай ук контроль чарапар үткәру нәтижәсендә, үзара хезмәттәшлектән башка контроль чарапарны, шул исәптән контрольдә тотылучы бүтән затларга карата үткәрелә торган чарапарны да кертеп, мондый мәгълүматлар алу;

2) Россия Федерациясе Президентының, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контроль үткәрелә торган затларга карата контроль чарапар үткәру турында күрсәтмәсе;

3) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мәрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәру турында прокурор таләбе;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очракларын бетерү турында күрсәтмәнеүтәү срокы чыгу – контроль үткәрелә торган зат тарафыннан ача бирелгән күрсәтмә белән бирелгән караптан документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яки тапшырылган документлар һәм белешмәләр нигезендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаган очракта.

3.5. Контроль үткәрелә торган зат белән үзара хезмәттәшлектә үткәрелә торган контроль чарапар Башкарма комитетның контроль чарасы үткәру турындағы күрсәтмәсе нигезендә үздырыла.

3.6. Зыян (югалту) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (югалту) китерү куркынычы турында белешмәләр нигезендә контроль чара үткәру турында Башкарма комитет боерыгы кабул итегендә очракта, контроль чара үткәру турында мондый боерык төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затның дәлилле гаризасы (представление) нигезендә кабул ителә.

3.7. Контроль үткәрелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлектән башка үткәрелә торган контроль чарапар, жирлек башлыгы бирeme, Башкарма комитетның эш планындағы биремнәр нигезендә, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроле турында» 31.07.2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закона билгеләнгән очракларда контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үздырыла.

3.8. Гражданнарга, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чарапар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроле турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда, ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон формада Башкарма комитет түләүсез нигездә бүтән органнардан яки күрсәтелгән органнарга караган

оешмалардан алар карамагында булган документларны һәм (яки) белешмәләрне ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яки) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерыгы белән расланган дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, муниципаль контроль органнары тарафыннан әлеге документлар һәм (яисә) мәгълүмат алар карамагында булган башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына буйсынган оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм үткәргәндә ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында соратыла һәм алына торган документлар һәм (яисә) мәгълүматлар исемлеге белән, шулай ук контроль (кузәтчелек) органнары тарафыннан дәүләт контроле (кузәтчелеге) төрләрен, муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашырганда әлеге документлар һәм (яки) белешмәләр алар карамагында булган бүтән органнардан яисә күрсәтелгән органнарга караган оешмалардан дәүләт контроле (кузәтчелеге) төрләрен, муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашырганда алына торган «Дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2001 елның 6 мартандагы 338 номерлы каары белән расланган ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында документлар һәм (яки) белешмәләр бирү Кагыйдәләре белән билгеләнгән.

3.10. Контроль үткәрелә торган затлар булган шәхси эшмәкәр, граждан Башкарма комитетка контроль чарасы үткәргәндә була алмаулары турында мәгълүмат бирергә хокуклы булган, шуның нәтиҗәсендә тикшерү чарасын үткәрү башкарма комитет тарафыннан шәхси эшмәкәрнең, гражданның администрациягә әлеге мөрәжәгатьне юллавына сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәклө вакытка (эмма 20 көннән дә артык түгел) күчерелү очрагына бер ук вакытта түбәндәгә шартларны үтәү дә керә:

1) контроль үткәрелә торган затның яисә аның вәкиленең булмавы, контроль үткәрелә торган затка тиешле рәвештә контроль чара үткәрү турында хәбәр ителгән булса, төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затка контроль чарасы үткәргәндә мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә комачауламый;

2) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (югалту) китерүнен яисә фактта зыян китерүнен турыдан-туры янавы билгеләре булмау;

3) контроль чара үткәргәндә контроль үткәрелә торган затның булмавына житди сәбәпләр (контроль үткәрелә торган затның авыруы, аның командировкада булуы h.b.) бар.

3.11. Күчмә тикшерү үткәрү вакыты 10 эш көннән дә артырга тиеш түгел.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү уздыру барышында хезмәттәшлекнең гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятиеләр өчен 15 сәгатьтән арта алмый.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручи Оешмага карата күчмә тикшерүне үткәрү вакыты һәр филиал, вәкиллек, оешманың аерымланган структур бүлекчәсәе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Контроль чараларны уздыруның барлык очракларында да контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль үткәрүгә жәлеп ителгән затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү (бозу) дәлилләрен беркетү өчен контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан фотога төшерү, аудио- һәм видеоязма, геодезия һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- һәм видеоязмалар, геодезик һәм картометрик үлчәүләр һәм бу максатлар өчен кулланылган техник чаралар турындагы мәгълүмат контроль чара нәтижәләре буенча төzelә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль гамәл нәтижәләре буенча төzelә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чарасы нәтижәләренә контроль үткәрелә торган затның мәжбүри таләпләрне үтәвен бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү һәм (яки) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган нигезләмәне торғызу, вәкаләтле органга яисә вазыйфаи затларга жаваплылыкка тарту мәсьәләсен карау өчен мәгълүмат жибәрү һәм (яки) Башкарма комитет тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм

муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федеरаль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә карапарны куллану керэ.

3.14. Контроль үткәрелә торган зат белән үзара бәйләнешне құздә тота торган контроль чара тәмамланғаннан соң, контроль чара акты төзелә. Мондый чара үткәру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хоқукий акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә. Ачыкланған бозуларны контроль чара тәмамланғанчы бетергән очракта, актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуга дәлил булган документлар, башка материаллар актка теркәлергә тиеш. Контроль чарапарын үткәргендә тутырылған тикшерү кәгазыләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү, эгәр актны рәсмиләштеруңең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәру көнендә контроль чара үткәру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты прокуратура органнарына Контроль (күзәтчелек) чарапарының бердәм реестры ярдәмендә турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң жибәрелә.

3.15. Контроль чарапар турында мәгълүмат Контроль (күзәтчелек) чарапарының бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контроль үткәрелә торган затларга контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләре һәм кабул итә торган карапары турында хәбәр итү Контроль (күзәтчелек) чарапарының бердәм реестрында әлеге гамәлләр һәм карапар турында белешмәләр урнаштыру юлы белән, шулай ук мәгълүматларны дәүләти һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне электрон формада башкару өчен файдаланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлекен тәэммин итә торган инфраструктура аша, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да контроль үткәрелә торган затларга житкеру юлы белән гамәлгә ашырыла.

Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкармаучы, контроль үткәрелә торган зат булып торучы гражданга контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләре һәм кабул итә торган карапары турында, ул документларны кәгазь чыганакта алырга кирәклеге турында Башкарма комитет адресына хәбәрнамә жибәргән яисә Башкарма комитетта контроль үткәрелә торган затның электрон почта адресы турында мәгълүмат һәм аңа документларны электрон рәвештә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша жибәрү мөмкинлеге булмаган (әгәр затның Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасы булмаса яки Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәү процедурасын узуны төгәлләмәсә) очракта, документларны кәгазьдә тапшыру юлы белән хәбәр ителә. Күрсәтелгән граждан Башкарма комитетка документларны кәгазь чыганакта жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контроль үткәрелә торган затка контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар башкара торган гамәлләр һәм кабул итә торган карапары турында хәбәр итү, Башкарма комитет тарафыннан контроль үткәрелә торган затка документлар һәм белешмәләр жибәрү, контроль үткәрелә торган затка электрон формада яки контроль үткәрелә торган зат соратуы буенча хәбәр итү мөмкинлеге булмаган очракта, почта элемтәсен кулланып, шул исәптән кәгазьдә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин

3.17. Актта бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контроль үткәрелә торган зат «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федеरаль законның 39-40 статьяларында һәм әлеге Нигезләмәнен 4 бүлегендә карапар тәртиптә шикаять жибәрергә хокуклы.

3.18. Контроль чара үткәргендә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр Контроль (күзәтчелек) чарапарының Бердәм реестрына кертелә. Контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча киңәшләр

бирергэ, закон белэн саклана торган кыйммэтлэргэ зыян (югалту) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгэн башка чарапар үткәрергэ хокуклы.

3.19. Контроль чара үткәргендә контроль үткәрелә торган зат тарафыннан мәжбүри таләплэрне бозу ачыланган очракта, Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә Башкарма комитет (контроль үткәрергэ вәкаләтле вазыйфаи зат) туңандәгеләне башкарырга бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң, контроль үткәрелә торган затка, аларны бетерүнен тиешле срокларын күрсәтеп, мәжбүри таләплэрне бозуларны бетерү түрүнде һәм (яисә) законда саклана торган кыйммэтлэргэ зыян (югалту) китерүнен булдырмау чарапары үткәрү түрүнде күрсәтмә бирергэ;

2) контроль чара барышында төзекләндерү өлкәсендә контроль объектына ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы граждан, оешманың эшчәнлеге закон тарафыннан саклана торган кыйммэтлэргэ зыян (югалту) китерүнен түрьидан-туры куркынычын тудыруы яисә мондый зыян (югалту) китерелгәнлеге ачыланган очракта, саклана торган кыйммэтлэргэ зыян (югалту) китерүнен булдырмау яисә аны китерүнен туктату буенча һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммэтлэргэ зыян (югалту) китерү куркынычы янау булу һәм аны булдырмау ысуллары түрүнде теләсә нинди үтемле ысуул белән гражданнарга, оешмаларга мәгълүмат житкерү буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чарапарны кичекмәстән кабул итәргә;

3) контроль чара барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачылаганда, үз компетенциясе нигезендә яисә гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чарапар күрергэ тиешле вәкаләтләре булгандан, тиешле мәгълүматны дәүләт органына жибәрергэ;

4) ачыланган мәжбүри таләплэрне бозуларны бетерүнен контрольдә тотуны гамәлгә ашыру, мәжбүри таләплэрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммэтлэргэ ихтимал булган зыян (югалту) китерүнен булдырмау буенча чарапар күрергэ, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, аның үтәлешен тәэммин итү буенча чарапар күрергэ, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү түрүндагы таләп белән хәтта судка мөрәҗәгать итү дә булырга мөмкин;

5) мәжбүри таләплэрне үтәү буенча рекомендацияләр бирү, закон тарафыннан саклана торган кыйммэтлэргэ зыян (югалту) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлтелгән башка чарапар үткәрү түрүнда мәсьәләне карарга.

3.20. Контроль үткәрүче вазыйфаи затлар, төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән билгеләнгән тәртиптә хезмәттәшлек итәләр.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларындагы контроль чара барышында Россия Федерациясе законнары белән административ һәм башка жаваплылык каралган законнар таләпләрен бозу ачыланган очракта, контроль чара актында ачыланган бозу билгеләре түрүнда мәгълүмат күрсәтәлә. Контроль үткәрергэ вәкаләтле вазыйфаи затлар әлеге актының күчермәсен тиешле жаваплылыкка тартуга вәкаләтле хакимият органына юллыйлар.

4. Башкарма комитет каарларына, төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәрергэ вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү

4.1. Башкарма комитет каарларына, контроль үткәрергэ вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) суд тәртибендә шикаять бирелергэ мөмкин.

4.2. Башкарма комитет каарларына, контроль үткәрергэ вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәл кылмавы) судка кадәр шикаять бирү тәртибе кулланылмый.

5. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан кыйммәтләре

5.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең нәтижәлелеген һәм эфектлылыгын бәяләү «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан кыйммәтләре, контроль очен индикатив күрсәткечләр жирлек Советы тарафыннан раслана.